EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.3.2024
COM(2024) 125 final

2024/0067 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitees seoses lepingu II lisa, ühiste töömenetluste ja ühenduse tehniliste standardite muutmisega

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitees liidu nimel võetav seisukoht seoses lepingu II lisa, ühiste töömenetluste (lepingus „ühine tegevuskord“) ja ühenduse tehniliste standardite muutmisega seoses lepingu II lisa muutmist käsitleva otsuse kavandatava vastuvõtmisega ning seoses Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga loodud ühiskomitee otsusega nr 1/2020[1] vastu võetud ühiste töömenetlustega ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga loodud ühiskomitee otsusega nr 2/2020[2] vastu võetud ühenduse tehnilise standardiga.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise leping

Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu (edaspidi „leping“) eesmärk on siduda ELi heitkogustega kauplemise süsteem (ELi HKS) Šveitsi heitkogustega kauplemise süsteemiga, võimaldades ühes süsteemis välja antud lubatud heitkoguse ühikutega teises süsteemis kaubelda ja neid seal tagastamiskohustuste täitmiseks kasutada, avardades seega võimalusi kliimamuutuste leevendamiseks. Leping jõustus 1. jaanuaril 2020.

2.2. Ühiskomitee

Lepingu artikli 12 alusel loodud ühiskomitee vastutab lepingu haldamise eest ja tagab selle rakendamise. Ühiskomitee võib otsustada heaks kiita lepingu uusi lisasid või muuta olemasolevaid lisasid. Samuti võib ühiskomitee arutada lepingu artiklite muudatusi, hõlbustada lepinguosaliste õigusnorme käsitlevate seisukohtade vahetamist ning korraldada lepingu läbivaatamist.

Ühiskomitee on kahepoolne organ, mis koosneb lepinguosaliste (EL ja Šveits) esindajatest. Mõlemad lepinguosalised lepivad kokku ühiskomitee otsustes ja pärast nende otsuste vastuvõtmist on need mõlemale lepinguosalisele õiguslikult siduvad.

Lepingu artikli 13 lõike 2 kohaselt võib ühiskomitee otsustada võtta vastu lepingu uue lisa või muuta olemasolevat lisa. Lisaks võttis ühiskomitee kooskõlas lepingu artikli 3 lõigetega 6 ja 7 vastu otsused 1/2020[3] ja 2/2020,[4] millega kehtestatakse ühised töömenetlused ja ühenduse tehnilised standardid.

2.3. Ühiskomitee kavandatav akt

Ühiskomitee võtab oma seitsmendal koosolekul, mis toimub 2024. aastal, või enne seda kirjaliku menetluse teel vastavalt ühiskomitee kodukorra[5] artikli 8 lõikele 4 vastu otsuse

---

1 ELT L 226, 25.6.2021, lk 2.
2 ELT L 226, 25.6.2021, lk 16.
3 ELT L 226, 25.6.2021, lk 2.
4 ELT L 226, 25.6.2021, lk 16.
5 Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitee 25. jaanuari 2019. aasta otsus nr 1/2019, millega võetakse vastu ühiskomitee kodukord, on kättesaadav aadressil

lepingu II lisa, ühiste töömenetluste ja ühenduse tehniliste standardite muudatuste kohta (edaspidi „kavandatav akt“). Ühiskomitee võttis ühised töömenetlused ja ühenduse tehnilised standardid vastu oma otsustega nr 1/2020[6] ja 2/2020[7].

Kavandatava akti eesmärk on ajakohastada lepingu II lisa („Ühenduse tehniline standard“), et võtta arvesse arenguid, milles ühiskomitee leppis kokku kooskõlas ühiskomitee otsusega 2/2019,[8] mille kohaselt tuli ELi HKSi ja Šveitsi HKSi vahelise ühenduse töölerakendamise ajutine lahendus asendada võimalikult kiiresti alalise registriühendusega. Lisaks tuleks lepingu II lisa muutmisel arvesse võtta ka asjaomase tehnoloogia arengut.

Selleks et tagada ühiste töömenetluste ja ühenduse tehniliste standardite sidusus ja kooskõla lepingu II lisaga, tuleks neid dokumente vastavalt ühtlustada.

Kavandatav akt muutub lepinguosalistele siduvaks kooskõlas lepingu artikli 13 lõikega 2, milles on sätestatud, et ühiskomitee võib otsustada võtta vastu käesoleva lepingu uue lisa või muuta olemasolevat lisa. Vastavalt lepingu artikli 12 lõikele 3 muutuvad otsused, mis ühiskomitee teeb kõnealuses lepingus sätestatud juhtudel, pärast nende jõustumist lepinguosalistele siduvaks.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Käesoleval komisjoni ettepanekul põhineva nõukogu otsusega määratakse kindlaks Euroopa Liidu seisukoht seoses ühiskomitee otsusega, mis võetakse vastu lepingu II lisa muutmise ning ühiste töömenetluste ja ühenduse tehniliste standardite kohta.

Euroopa Liidu seisukoht peaks kajastama ELi HKSi ja Šveitsi HKSi vahelise registriühenduse arengut, mis areneb alaliseks registriühenduseks, mis hakkab tööle hiljemalt 2024. aastal. See võimaldab ühendatud turgudel toimida, saada kasu turu likviidsusest ning teha tehinguid kahe ühendatud süsteemi vahel viisil, mis on samaväärne kahest eri süsteemist koosneva turuga, ja võimaldab turuosalistel tegutseda nii, nagu nad oleksid ühel turul, tingimusel et lepinguosaliste üksikud õigusnormid on täidetud.

Euroopa Liidu seisukoht peaks samuti ühtlustama lepingu II lisa sätted, võttes arvesse eespool nimetatud arenguid, ning viima vastavusse ühised töömenetlused ja ühenduse tehnilised standardid, et kajastada registriühenduse arengut.

Hästi toimiva rahvusvahelise CO_2-turu arendamine heitkogustega kauplemise süsteemide altüles suunalise sidumise teel on ELi ja rahvusvahelise üldsuse pikaajaline poliitikaeesmärk, eelkõige Pariisi kokkuleppel põhinevate kliimaeesmärkide saavutamiseks. Seda silmas pidades on ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (edaspidi „ELi HKS“) loomist käsitleva direktiivi artikli 25 kohaselt võimalik siduda ELi HKS teiste heitkogustega kauplemise süsteemidega, kui need on kohustuslikud, neis on kehtestatud heitkoguste absoluutne ülempiir ning need ühilduvad ELi HKSiga; Šveitsi süsteem vastab kõnealustele tingimustele. Pärast lepingu jõustumist 1. jaanuaril 2020 on kooskõla ja sidususe taastamine lepingu rakendamisel oluline element.

---

https://ec.europa.eu/clima/system/files/2021-07/20191201_jc_dec_rop_en.pdf, ja nõukogu 18. septembri 2018. aasta otsus (EL) 2018/1279 (ELT L 239, 24.9.2018, lk 8).

6 ELT L 226, 25.6.2021, lk 2.

7 ELT L 226, 25.6.2021, lk 16.

8 ELT L 314, 29.9.2020, lk 68.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[9].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Ühiskomitee on asutatud lepinguga, nimelt Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga.

Õigusakt, mille ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu artikli 12 lõikega 3.

Kavandatava õigusaktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaste otsuste materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning ühte neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, mis on nõutav tulenevalt peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Käesoleva kavandatava akti eesmärk ja sisu on seotud keskkonnaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

[9] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna ühiskomitee aktiga muudetakse Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu II lisa, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2024/0067 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitees seoses lepingu II lisa, ühiste töömenetluste ja ühenduse tehniliste standardite muutmisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu (edaspidi „leping“),[10] millele kirjutati alla 23. novembril 2017 kooskõlas nõukogu otsusega (EL) 2017/2240[11].

(2) Leping sõlmiti nõukogu otsusega 2018/219[12] ning see jõustus 1. jaanuaril 2020.

(3) Lepingu artikli 12 lõike 3 kohaselt võib ühiskomitee vastu võtta otsuseid, mis muutuvad pärast nende jõustumist lepinguosalistele siduvaks.

(4) Lepingu artikli 13 lõikega 2 nähakse ette, et ühiskomitee võib muuta lepingu lisasid.

(5) Artikli 3 lõigetes 6 ja 7 on sätestatud, et ühised töömenetlused ja ühenduse tehnilised standardid peaksid jõustuma siis, kui need võetakse vastu ühiskomitee otsusega. Ühiskomitee võttis otsustega nr 1/2020[13] ja 2/2020[14] vastu ühised töömenetlused ja ühenduse tehnilised standardid.

(6) On asjakohane muuta lepingu II lisa, et kajastada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ja Šveitsi heitkogustega kauplemise süsteemi vahelise registriühenduse arengut ning ühtlustada II lisa sätteid tehnoloogia arengut silmas pidades. Selleks et tagada ühiste töömenetluste ja ühenduse tehniliste standardite sidusus lepingu II lisaga, tuleks neid dokumente muuta.

---

10 ELT L 322, 7.12.2017, lk 3.

11 Nõukogu 10. novembri 2017. aasta otsus (EL) 2017/2240 Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 322, 7.12.2017, lk 1).

12 ELT L 43, 16.2.2018, lk 1.

13 ELT L 226, 25.6.2021, lk 2.

14 ELT L 226, 25.6.2021, lk 16.

(7) Ühiskomitee võtab vastu otsuse lepingu II lisa, ühiste töömenetluste ja ühenduse tehniliste standardite muutmise kohta oma seitsmendal koosolekul või enne seda kirjaliku menetluse teel vastavalt ühiskomitee kodukorra[15] artikli 8 lõikele 4.

(8) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna kõnealune otsus on liidule siduv,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel ühiskomitee seitsmendal kohtumisel või enne seda ühiskomitee kodukorra artikli 8 lõike 4 kohaselt kirjaliku menetluse teel võetav seisukoht põhineb ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

[15] Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitee 25. jaanuari 2019. aasta otsus nr 1/2019, millega võetakse vastu ühiskomitee kodukord ja nõukogu 18. septembri 2018. aasta otsus (EL) 2018/1279, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga moodustatud ühiskomitees võetav seisukoht seoses ühiskomitee kodukorra vastuvõtmisega (ELT L 239, 24.9.2018, lk 8).